

# Pamiętamy!

20 października w Mosinie i w Daszewicach uczciliśmy pamięć ofiar niemieckiej zbrodni z 1939 r. Dzień później w Krośnie miała miejsce lokalna uroczystość odsłonięcia tablicy pamięci jednego z Rozstrzelanych – Wiktora Matuszaka, mieszkańca tej wsi.

Pamiętnego, 1939 roku, w ramach planowej akcji *Tannenberg* – likwidacji polskiej warstwy przywódczej i inteligencji, od [1 września](#) do [25 października 1939](#) r. w Wielkopolsce życie straciło ponad 20 tys. polskich obywateli. W Mosinie, 20 października rozstrzelano: Franciszka Kołtoniaka, Stanisława Kozaka, Stanisława Jaworskiego, Wincentego Frankowskiego, Józefa Królaka, Antoniego Roszczaka, Ludwika Baraniaka, Jana Frąckowiaka, Alojzego Szymańskiego, Piotra Bartkowiaka, Józefa Cierźniaka, Alojzego Kujatha, Józefa Lewandowskiego, Wiktora Matuszaka, Romana Gawrona. Tego samego dnia w godzinach porannych, w pobliskim Kórniku życie straciło m.in. dwóch mieszkańców Daszewic – Franciszek Dłubała i Jan Niemczal. Był to początek okupacyjnej nocy, w czasie której śmierć poniosło blisko 500 mieszkańców Ziemi Mosińskiej.

W Mosinie, uroczystości w 85. rocznicę tamtej zbrodni, rozpoczęła modlitwa nad zbiorową mogiłą Rozstrzelanych na mosińskim cmentarzu parafialnym. Następnie w kościele pw. św. Mikołaja odprawiona została msza św. za spokój ich duszy. W tradycyjnym pochodzie, który poprowadziła Mosińska Orkiestra Dęta oraz poczty sztandarowe, delegacje różnych środowisk i mieszkańcy przemaszerowali na rynek. Tam przed tablicą upamiętniającą ofiary październikowej zbrodni, w miejscu jej dokonania, dali wyraz pamięci i solidarności z piętnastoma zamordowanymi rodakami – mieszkańcami Mosiny i okolic. – *Dziś, żyjąc w niepodległej Ojczyźnie, w komforcie bezpieczeństwa i obywatelskiej wolności, nie tak łatwo wyobrazić sobie do końca co czuli bezpodstawnie skazani na śmierć tylko za to, że byli polskimi patriotami...* – powiedział w swoim okolicznościowym przemówieniu Burmistrz Gminy Mosina Dominik Michalak. – *A jednak, co roku, gdy na jesiennej kartce z kalendarza pojawia się data 20 października, nieodmiennie spotykamy się w miejscu tamtej okrutnej zbrodni, starając się sięgnąć naszą historyczną wyobraźnią do tamtych tragicznych chwil. Spotykamy się tu w geście solidarności z cierpieniem ofiar i z bólem ich bliskich. Manifestując też pamięć o tym, o czym zapomnieć nam nie wolno, że Oni, aż do śmierci, nie zapomnieli, że są Polakami...* – mówił dalej Burmistrz. Manifestację zakończyło składanie zniczy i wiązanek pod pamiątkową tablicą poświęconą Rozstrzelanym.

20 października, lokalna manifestacja patriotyczna miała miejsce również w Daszewicach. Mieszkańcy Sołectwa złożyli kwiaty i zapalili znicze pod tablicą upamiętniającą dwóch mieszkańców tej wsi, którzy stali się ofiarami masowego rozstrzelania przez niemiecki pluton egzekucyjny w Kórniku, 20 października 1939 r. w godzinach dopołudniowych. Obelisk z okolicznościową tablicą w Daszewicach, postawiono z inicjatywy tutejszej społeczności lokalnej w 75. rocznicę śmierci Franciszka Dłubały i Jana Niemczala. Co roku, w tym miejscu, w rocznicę ich egzekucji, mieszkańcy Daszewic dają wyraz pamięci o ich tragicznej śmierci.

Takie lokalne miejsca poświęcone ofiarom październikowych egzekucji 1939 r. z inicjatywy lokalnej społeczności, pojawiły się wcześniej również w Żabinku – ku pamięci Alojzego Kujatha i w Grzybnie – ku pamięci Piotra Bartkowiaka, mieszkańców tych wsi.

21 października tego roku w Krośnie odbyło się uroczyste odsłonięcie Kamienia Pamięci Wiktora Matuszaka, mieszkańca Krosna, najmłodszego z rozstrzelanych na mosińskim rynku 20 października 1939 r. Inicjatorami tego upamiętnienia byli mieszkańcy sołectwa i lokalni regionaliści. – *Grono lokalnych patriotów, inicjatorów tej szlachetnej inicjatywy, dążyło do tego, aby w Krośnie został postawiony Kamień Pamięci „... by ocalić od zapomnienia” niewinnie zamordowanego mieszkańca naszej wsi* – relacjonuje Katarzyna Rybicka-Statnik. – *Uroczystość upamiętniająca tamte tragiczne wydarzenia, to moment szczególny zarówno dla mieszkańców Krosna jak i całej Gminy Mosina, obok którego nie może przejść obojętnie żaden polski patriota. Jak relacjonuje dalej, uroczystości rozpoczęły się mszą św. w kościele parafialnym, a następnie na miejscu znajdującego się kamienia, przy zbiegu ulic Piaskowej i Olszynkowej, nastąpiło jego poświęcenie, oficjalne przecięcie wstęgi oraz złożenie kwiatów. – Wydarzenie to miało wyraz powagi przez obecność duchownych, harcerzy, sztandarów, przedstawicieli szkoły, Bractwa Kurkowego, a przede wszystkim rodzin ofiary. Po uroczystości Organizatorzy zaprosili wszystkich obecnych, którym na sercu leży pamięć o naszej ojczystej historii do Świątlicy Wiejskiej w Krośnie na wspomnieniową lekcję historii przy kawie – dodaje K. Rybicka-Statnik.*

Na okoliczność uroczystości sporządzona została [biografia Wiktora Matuszaka](#) autorstwa Włodzimierza Gabrielskiego i Jacka Szeszuły.

Gmina Mosina pamięta o ofiarach niemieckiej zbrodni z 1939 r. Cześć ich pamięci!

*J. Nowaczyk*

*Fot. Mosiński Ośrodek Kultury, FB Sołectwo Daszewice, Sołectwo Krosno*